
JALKINEET OSANA COSPLAY-PUKUA

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Muotoilun koulutusohjelma

Visamäki, kevät 2015

Riikka Seppänen

VISAMÄKI

Muotoilun koulutusohjelma

Jalkinemuotoilu

Tekijä

Riikka Seppänen

Vuosi 2015

Työn nimi

Jalkineet osana cosplay-pukua

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aiheena oli tutkia suomalaisten cosplay-harrastajien tapaa valmistaa jalkineita cosplay-pukuja varten. Tavoitteena oli tutkia, kuinka suuressa osassa jalkineet ovat koko asunkokonaisuuteen nähden sekä selvittää onko jalkineiden kanssa ollut merkittäviä ongelmia. Opinnäytetyö myös selvittää, miten cosplay-jalkineen, eli bootcoverin, rakenne eroaa amatillisesti tehdyistä jalkineista valmistamalla jalkineet kahdelle harrastajalle.

Opinnäytetyötä tehtiin harrastajia haastatteleamalla ja tutkimalla internetistä cosplayhin keskittyviä keskustelufoorumeita. Haastattelu koostui monivalinta- ja avokysymyksistä ja ne toteutettiin kahdessa animeen ja cosplayhin keskittyvässä tapahtumassa.

Tuloksena on opinnäytetyö suomalaisten cosplay-harrastajien jalkinetottumuksista. Harrastajat haluavat tehdä jalkineensa itse, vaikka selkeitä suomenkielisiä ohjeita ei ole. Vaikka jalkineet eivät olleet monelle tärkein kohta asukokonaisuudessa, on jalkineilla silti suuri vaikutus puvun käyttömukavuuteen.

Avainsanat Cosplay, jalkineet, roolipuvut, cosplayn harrastajat

Sivut 29 s. + liitteet 4 s.

VISAMÄKI
Degree Programme in Design
Footwear Design

Author	Riikka Seppänen	Year 2015
Subject of Bachelor's thesis	Footwear as a part of cosplay	

ABSTRACT

The subject of the thesis was to find out how Finnish cosplayers make their shoes for the cosplay costumes. The goal was to find out what the importance of the footwear as a part of the whole costume ensemble and whether there has been any major problems with the footwear. The thesis also explores how cosplay footwear differs from professionally made footwear by producing a pair of shoes for two cosplayers.

The research was done by interviewing cosplayers and exploring cosplay themed forums on the Internet. The interview consisted of questions about the importance of the footwear and possible problems via multiple choice questions and open questions. The interviews were implemented at two anime and cosplay themed conventions.

The result of the thesis is a study on the footwear habits of Finnish cosplayers. Cosplayers want to make their own footwear, called bootcovers, even though there are no guides or instructions in Finnish. Footwear is not the most important part of the costume, but the footwear has a great effect on costume's wear comfort.

Keywords Cosplay, footwear, costumes, cosplayers

Pages 29 p. + appendices 4 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Aiheen valinta	1
1.2	Työn lähtökohdat ja rajaus	1
1.3	Viitekehys ja pääkysymykset	2
1.4	Tutkimusmenetelmät	3
1.5	Termit	3
2	COSPLAY	5
2.1	Mitä on cosplay?	5
2.2	Historia	6
2.3	Pukujen hankkiminen	7
2.4	Cosplayn eri muotoja	9
3	TUTKIMUKSELLISUUS.....	10
3.1	Haastattelut.....	10
3.1.1	Haastattelulomakkeiden analysointi	11
3.2	Keskustelufoorumit	16
4	BOOTCOVERIEN VALMISTAMINEN	18
4.1	Materiaalit	19
4.2	Valmistaminen	20
4.3	Jalkineiden arviointi	25
5	POHDINTA JA ARVIOINTI.....	26
5.1	Pohdinta.....	26
5.2	Arviointi	26
	LÄHTEET	28

Liite 1 Haastattelulomake- Cosvision

Liite 2 Haastattelulomake- Desucon

1 JOHDANTO

1.1 Aiheen valinta

Japani-buumin rantauduttua Suomeen 2000-luvun alussa saapui myös cosplay, ilmiö, jossa pukeudutaan sarjakuva-, elokuva- tai videopelihahmoksi. Olin tuolloin 13-vuotias ja juuri innostunut sarjakuvista. Kun näin ihmisiä pukeutuneena lempihahmoikseni, olin yllättynyt ja halusin itsekin kokeilla.

Vaikka vaatteiden ompelu ei lopulta kiinnostunut minua, mielenkiintoni cosplayhin silti säilyi. Puvut ovat kauniita sekä huolella tehtyjä ja parasta onkin nähdä kaksiulotteinen ja fiktiivinen hahmo oikeassa elämässä. Vaatteiden lisäksi tärkeässä osassa ovat myös peruukit ja muut asusteet taikasauvoista miekkoihin. Jalkineopiskelijana keskitän huomioni tietysti eniten kenkiin.

Jalkineiden valmistus eroaa huomattavasti vaatteista. Vaatteiden valmistaminen vaatii ompelukoneen, neulan, langan ja kankaan. Kenkien kohdalla näitten lisäksi tarvitaan lesti, kestävä materiaalit, pohjamateriaalit ja korot. Lista on siis pitempi, eivätkä materiaalit selvästikään ole kaikkien saatavilla. Miten cosplayn harrastajat siis valmistavat jalkineensa? Japanilaisesta populaarikulttuurista ja cosplaysta on tehty AMK-tason tutkimuksia Suomessa, mutta painopiste on ollut vaatteissa tai cosplayta on tarkasteltu osana fanikulttuuria. Koska cosplaysta ei ole tehty jalkinetutkimusta, päätin tehdä sen itse.

Koska cosplay on lajina hyvin sosiaalinen, mietin voisiko tätä puolta yhdistää myös jalkineiden tekoon. Opinnäytetyön alkuperäinen idea olikin ideoida jalkineaiheinen työpaja cosplay-harrastajille. Tutkimustyötä tehdessäni huomasin, että työpajan suunnittelu vaatisi kuitenkin jo oman opinnäytetyönsä. Opinnäytetyöni käsittelee jalkineiden osuutta pukukokonaisuudessa, mutta se toimisi hyvänä jatkokehittelymateriaalina mahdollisen työpajan sisällön suunnittelussa.

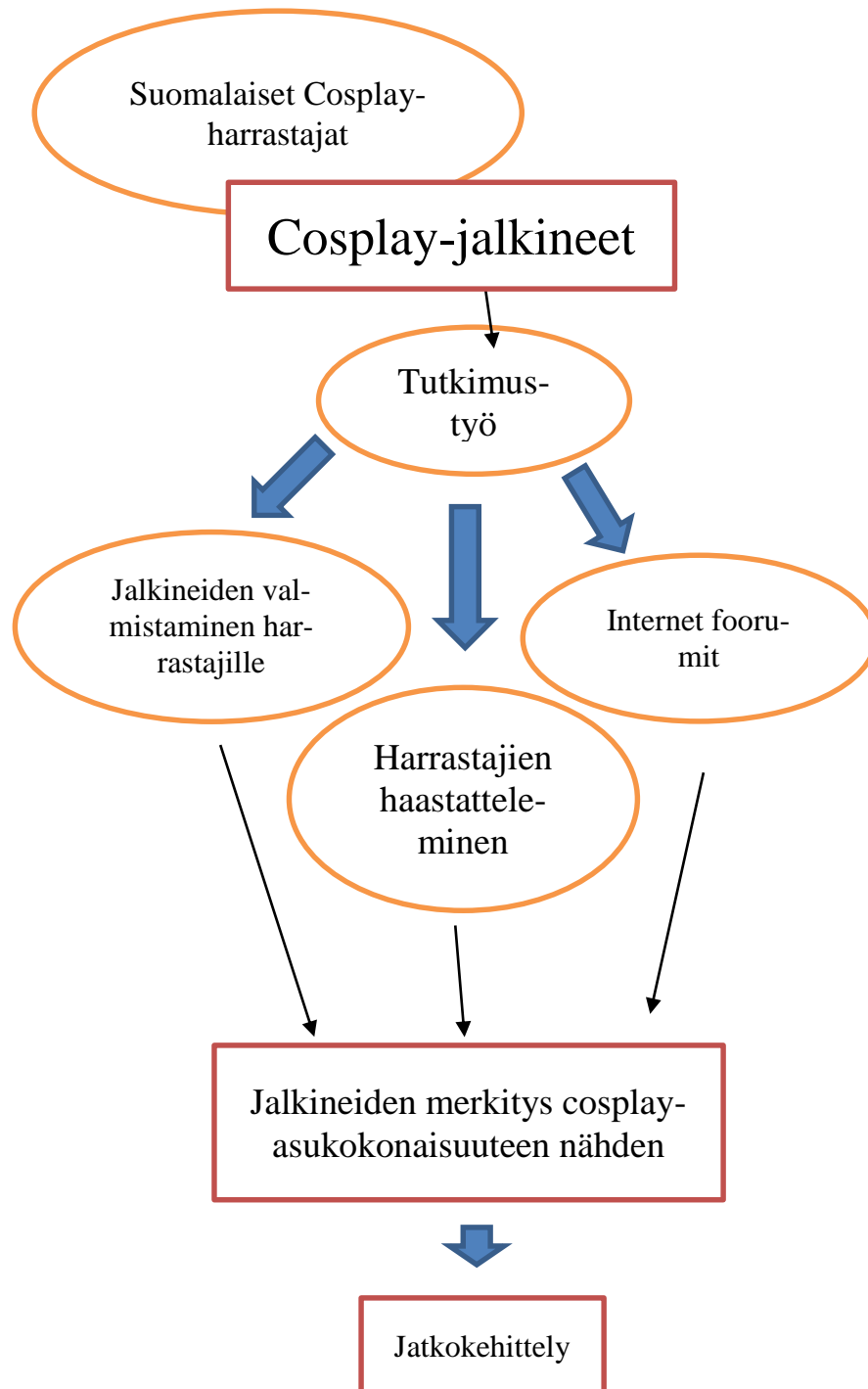
1.2 Työn lähtökohdat ja rajaus

Työn lähtökohtana oli selvittää, mitkä ovat harrastajien vaatimukset jalkineille ja kuinka tärkeässä osassa ne ovat koko roolipukuun nähden. Haastattelin harrastajia heidän tavoistaan valmistaa jalkineita sekä kartoitin mahdollisia ongelmia, joita jalkineita tehdessä voi tulla vastaan. Valmistin myös kahdet jalkineet cosplay-pukua varten, jolloin sain ensikäden tietoa siitä, miten jalkineet rakenne eroaa ammattimaisesti valmistetusta kengästä.

Mahdollisen työpajan järjestäminen on rajattu tämän opinnäytetyön ulkopuolelle, sillä silloin tutkimusta pitäisi tehdä esimerkiksi ihmisten ohjauksesta, materiaalmaksuista, ajasta ja paikasta. Keskityn opinnäytetyössäni

vain suomalaisiin harrastajiin, vaikka cosplay onkin suosittua ympäri maailmaa.

1.3 Viitekehys ja pääkysymykset

Kuva 1. Viitekehys

Viitekehitykseni (kuva1) kuvaa tutkimustyöni jakautumista. Opinnäytetyöni kohteena ovat suomalaiset cosplay-harrastajat ja näiden jalkineet. Tutkimuksen tärkeimpänä osana ovat harrastajien haastattelut, ja internetin keskustelufoorumien tutkiminen tukee tätä. Valmistaessani jalkineet harrastajille hyödynnän omaa havainnointiani cosplaysta sekä ammatillista kokemustani kenkien parissa. Lopputuloksena on opinnäytetyö jalkineiden merkityksestä valmiiseen cosplay-asukokonaisuuteen nähden. Lopullista opinnäytetyötä on mahdollista kehitellä vielä eteenpäin.

Opinnäytetyöni pääkysymys on, mikä on jalkineiden merkitys cosplay-puvussa?

Tarkentavat kysymykset: Millaisia ongelmia jalkineiden valmistamisessa on ollut? Miten cosplay-jalkineen valmistus eroaa tavallisten jalkineitten valmistuksesta?

1.4 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyöni tutkimusosiossa tutustun suomalaisiin cosplayn harrastajiin käyttämällä haastatteluja ja kyselylomakkeita sekä tutkin myös cosplay-aiheisia internet-foorumeja. Neljännessä luvussa selvitän jalkineet valmistamalla, miten cosplay-jalkineen rakenne toimii.

1.5 Termit

Cosplay tarkoittaa pukeutumista sarjakuva-, elokuva- tai videopelihahmoksi ja sana koostuu englannin sanoista costume play eli suomennettuna pukuleikki. Suomalaiset harrastajat puhuvat kuitenkin lajista cosplayna tai tuttavallisemmin cossaamisena. Opinnäytetyössäni käytän termiä cosplay kun viittaaan harrastukseen.

Cosplay tarkoittaa myös valmista asukokonaisuutta eli pukua jossa on vaatteiden lisäksi myös tarvittavat asusteet, kuten peruukit ja kengät. Kuvatesani cosplayta asukokonaisuutena pyrin selventämään sitä lisäämällä loppuun sanan puku tai roolipuku.

Cosplayn harrastajalle ei ole vastaavaa sanaa suomeksi. Cosplayer on mielestäni liian suora lainasana ja harrastajien käyttämä cossaaja taas on melko puhekielinen. Käytän siis työssäni termiä harrastaja tai cosplay-harrastaja henkilöstä, joka käyttää cosplay-pukua.

Con on lyhenne englannin kielen sanasta convention, eli tapahtuma. Con on erityisesti johonkin popkulttuurin alalajiin keskittyvä tapahtuma, jossa järjestetään luentoja, työpajoja ja paneelikeskusteluja, sekä se toimii kanavana samanhenkisille ihmisille tavata toisiaan. Suomessa järjestetään harrastajavoimin erityisesti kesäisin paljon coneja ympäri Suomea. Tunnetuimpia coneja ovat esimerkiksi animeen keskittyvä Desucon tai sciifiin erikoistunut

Finncon. Coneihin osallistuu tapahtuman koosta riippuen noin 1000 - 3000 ihmistä.

Anime on japanilaista animaatiota ja manga puolestaan on japanilaista sarjakuvaa. Vielä 2000-luvun alussa cosplayn katsottiin olevan pukeutumista vain japanilaisesta lähteestä omaksutuksi hahmoksi. Nykyään cosplay-termin katsotaan kattavan myös länsimaiset hahmot.

Fandom tulee sanoista fanatic domain eli suomeksi faniyhteisö. Fandom muodostuu yleensä suositun tv-sarjan tai elokuvan ympärille. Fandom kulttuurin tekee poikkeavaksi juuri fanien innokkuus ja omistautuminen ihailun kohteelle. Monet faneista kirjoittavat omia tarinoita tai piirtävät omia tulkintoja hahmoista. Osa faneista taas haluaa pukeutua lempihahmokseen, mikä puolestaan ilmenee cosplayna.

Crossplay on pukeutumista vastakkaiseksi sukupuoleksi.

Skitti on cosplay-kisassa lavalla suoritettava esitysnumero.

Bootcover tai shoecover on cosplay-harrastajien nimitys itse tehdyille jalkineille, jotka ovat kengän tai jalan päälle laitettavat irrotettavat tai kiinnitettävät päälliset. Jotta bootcoverit näyttävät ulospäin aidoilta kengiltä, ne vaativat rakenteensa pohjaksi oikeat kengät.

Proppi tulee englannin sanasta prop eli rekvisiitta. Tämä tarkoittaa kaikkia pukuun kuuluvia irrallisia esineitä, kuten miekkoja ja taikasauvoja.

Lesti on kenkien valmistamiseen käytettävä puusta tai muovista valmistettu jalan muotoa jäljittelevä pohja, jonka päälle neulos pinnataan.

Proto on vaate- ja kenkäteollisuudessa koekappale, joka valmistetaan ennen tuotteen varsinaista tuotantoa. Proton avulla nähdään, miten materiaalit toimivat ja onko kaavoituksessa tullut virheitä.

Viikauk tarkoittaa kengän reunan viimeistelyä, jossa päällinen käännetään nurjalle puolelle.

2 COSPLAY

2.1 Mitä on cosplay?

Kuva 2. Cosplayssa toteutetaan fiktiivinen hahmo realistisesti

Cosplay eli costume play, on pukeutumista sarjakuva-, elokuva- tai videopelihahmoksi. Cosplayssa hahmo pyritään toteuttamaan mahdollisimman realistisesti, ja haasteena on saada piirroshahmolle suunniteltu asu toimimaan elävällä ihmisellä. Cosplay ei keskity pelkästään vaatteisiin vaan hahmoa pyritään täydentämään peruukeilla, asusteilla sekä rekvisiitalla. Cosplay ei vaadi näyttelytaitoja, vaan cosplay-harrastaja lähinnä imitoi hahmon eleitä ja ilmeitä. (Cosplay Finland 2008.)

Kuva 3. Cosplay eroaa naamiaispuvusta laatunsa perusteella

Maallikolle cosplay saattaa kuulostaa naamiaisilta, mutta toteutus on hyvin erilaista. Naamiaisasut ovat yleensä melko pelkistettyjä hahmoja, kuten merirosvo ja cowboy, joissa pukeutujan ei tarvitse tietää mitään taustatietoa eikä hahmo vaadi ”esittämistä”. Pukuja myydään kaupoissa, ne ovat monesti halpoja ja niitä käytetään vain kerran, esimerkiksi vappuna.

Cosplayssa pyritään usein laadukkaaseen lopputulokseen, mutta monille lajissa tärkeintä on kuitenkin hauskanpito, sosiaalisuus sekä mahdollisuus tavata uusia ihmisiä. Kun tutun hahmon tunnistaa, on helppo lähestyä vierasta ihmistä tai kehua toisen pukua. Cosplaysta ei niinkään anneta palkintoa, joten muiden harrastajien ihailu on jo kovan vaivan palkka. Myös trendit näkyvät cosplayssa vahvasti. Kun jokin animesarja nousee suosituksi, se saa suosiota myös cosplay-harrastajien parissa. Kun saman sarjan kaikki hahmot ovat kerääntyneet kokoon, saadaan hienoja valokuvia.

2.2 Historia

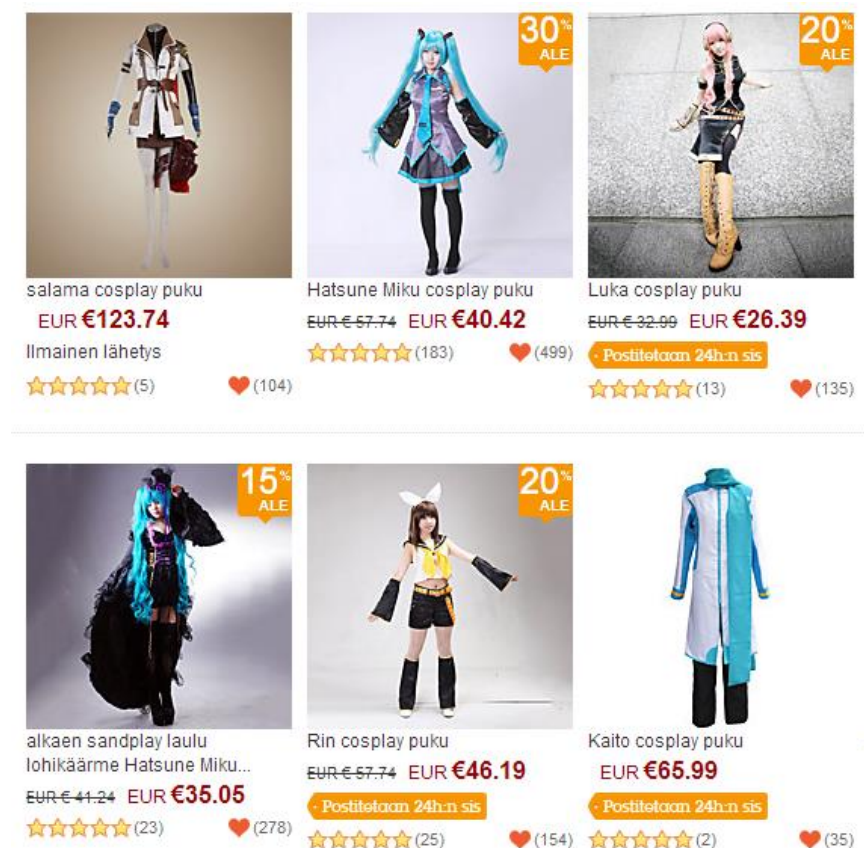
Cosplayn alkuhistorian voi katsoa alkaneen 1930-luvulla, kun scifi-kirjallisuuden ystävät alkoivat järjestää scifiin keskittyviä tapahtumia eli coneja. Coneihin osallistujat pukeutuivat scifi-tyylisesti, vaikka sitä ei osallistujilta vaadittukaan (costuming.org 2005). 1970-luvulla conien määrä ja koko USA:ssa alkoi kasvaa ja fiktiiviseksi hahmoksi pukeutuminen alkoi vakiintua osaksi coneissa käymistä. (75 Years Of Capes and Face Paint 2014)

Laji sai kannatusta Japanissa 1980–90-luvuilla, missä termi cosplay myös otettiin käyttöön. Cosplay palasi takaisin länsimaihin japanilaisen pop-kulttuurin saatua suosiota länsimaissa 1990-luvulla. Cosplay miellettiinkin ja-

panilaiseksi keksinnöksi ja monet valitsivat pukunsa vain japanilaisesta mediasta. 2000-luvun aikana cosplay vakiinnutti paikkansa ympäri maailmaa ja hahmojen skaala laajeni. Esitettäviksi hahmoiksi kelpasivat nyt myös länsimaiset sarjakuvahahmot. (costuming.org 2005.)

Cosplayta on harrastettu pienimuotoisesti Suomessa jo 90-luvulla. Animen ja mangan suosion alettua kasvaa 2000-luvun alussa, myös cosplayn suosio lähti nousuun. Animefandomin alettua kasvaa alettiin Suomessakin järjestää coneja, joissa myös cosplay otettiin huomioon pukukisojen muodossa. (Rönkkö I, 2013) Nykyään cosplay näkyy coneissa hyvin monipuolisesti, kisojen lisäksi coneissa on cosplay aiheisia luentoja ja työpajoja, minkä lisäksi cosplay-harrastajille on järjestetty omat pukuhuoneet. Koska cosplay ei ole mitenkään ohjattu harrastus ja kaikki coneihin osallistuvat eivät pukeudu roolipukuihin, on cosplaynharrastajien tarkkaa lukumäärää vaikea arvioida. Katja Valaskiven tutkimuksen mukaan animea ja mangaa harrastavia ihmisiä olisi noin 10 000. (Valaskivi 2009.) Cosplayn harrastajien lukumäärän voisi siis arvioida olevan tuhansissa.

2.3 Pukujen hankkiminen

 <p>salama cosplay puku EUR €123.74 Ilmainen lähetys ★★★★★ (5) ❤️ (104)</p>	 <p>Hatsune Miku cosplay puku EUR €57.74 EUR €40.42 30% ALE ★★★★★ (183) ❤️ (499)</p>	 <p>Luka cosplay puku EUR €32.99 EUR €26.39 20% ALE Postitetaan 24h:n sis ★★★★★ (13) ❤️ (135)</p>
 <p>alkaen sandplay laulu lohikäärme Hatsune Miku... EUR €41.24 EUR €35.05 15% ALE ★★★★★ (23) ❤️ (278)</p>	 <p>Rin cosplay puku EUR €57.74 EUR €46.19 20% ALE Postitetaan 24h:n sis ★★★★★ (25) ❤️ (154)</p>	 <p>Kaito cosplay puku EUR €65.99 20% ALE Postitetaan 24h:n sis ★★★★★ (2) ❤️ (35)</p>

Kuva 4. Kuvakaappaus Lightinthebox.com nettikaupan sivustolta

Cosplayssa ompelutaito ei ole pakollista ja puku on mahdollista hankkia joko käytettynä tai uutena. Valmispukujen laatu vaihtelee suuresti niin kiinalaisesta massatuotannosta pienten käsityöläisten mittatilauspukuihin. Suomessa cosplay on kuitenkin hyvin tee-se-itse-vetoista ja pukuihin ostetaan lähinnä kengät ja peruukit. Coneissa liikkuvilla myyjillä ei ole juuriakaan pukuja myynnissä ja moni haluaa hankkia pukunsa ennen tapahtumaa. Nuorille harrastajille taas ulkomailta tilaaminen on vaikeaa, sillä monet nettikaupat vaativat luottokortin maksutavaksi.

Blue Exorcist
Cosplay Amaimon
Boots
\$69.99

Uta no Prince
Cosplay Syo
Kurusu Boots
\$74.99

Ys Origin Cosplay
Yunika Tovah
Boots
\$69.99

Yu Gi Oh Cosplay
Dark Magician Girl
Boots
\$69.99

Tokusou Sentai
Dekaranger
Cosplay Red Boots
\$74.99

Gundam Cosplay
Char Aznable
Boots
\$74.99

Hakuoki
Shinsengumi Kitan
Cosplay Chizuru
Yukimura Boots
\$69.99

Okami-san Cosplay
Ryoko Okami
Boots
\$74.99

Kuva 5. Kuvakaappaus Cosplayboots.com nettikaupan sivustolta

Cosplay-pukujen lisäksi myös jalkineita on mahdollista ostaa valmiina. Monet nettikaupat keskittyvät lähinnä vain vaatteiden ja peruukkien kauppamiseen, jolloin jalkineita voi olla vaikeampi löytää. Cosplay-jalkineita tarjoavia nettikauppoja kuitenkin löytyy muutamia. Jalkineet ovat tehdasvalmisteisia ja vaatteiden tapaan laatu saattaa vaihdella runsaasti. Jalkineiden design saattaa olla joko hyvin tarkka jäljitelmä lähdeteoksesta tai erota suurestikin erityisesti koron ja pohjan kohdalla. Hinnoiltaan jalkineet ovat noin 40 eurosta ylöspäin ja jalkineita on tarjolla lähinnä vain kaikkien tunnetuimpien hahmojen kohdalla.

Jalkineita on mahdollista hankkia myös tilaustöinä käsityöläisiltä. Esimerkiksi Etsy.com on käsityöläisille suunnattu nettisivusto, jossa kaupataan asusteiden lisäksi myös cosplay-vaatteita ja -jalkineita. (Etsy 2015.) Hinnat ovat 100 eurosta ylöspäin, mutta tuotteen tekijään on mahdollista ottaa helposti yhteyttä.

2.4 Cosplayn eri muotoja

Vaikka cosplay on yksinkertaistettuna pukeutumista fiktiiviseksi hahmoksi, on kuitenkin hyvin paljon eri tapoja toteuttaa puku. Cosplayn toteuttamiseen ei ole yhtä oikeaa tapaa ja harrastus on hyvin monimuotoinen niin puvuiltaan kuin harrastajiltaan.

Kuva 6. Puvun voi toteuttaa myös hyvin luovasti

Pukukisoja lukuun ottamatta cosplayssa ei niinkään ole sääntöjä ja puvun toteuttamisessa saa halutessaan käyttää runsaasti luovuutta. Asu voidaan toteuttaa joko mahdollisimman realistisesti tai tyyliteltyyn sarjakuvamaisesti. Hahmon voi myös muuttaa esimerkiksi gootiksi tai suunnitella uuden designin, jolloin haasteena onkin saada hahmon tunnistettavuus pysymään. Myöskään oma tai esitettävän hahmon sukupuoli ei ole rajoite. Crossplay eli pukeutuminen vastakkaisen sukupuolen edustajaksi on yleinen cosplayn alalaji. Myös hahmon sukupuolen voi vaihtaa.

Conien ohella on ollut 2000-luvun alusta asti myös cosplay-kilpailuja, joissa parhaat puvut palkitaan. Kisoja on jo lähes jokaisessa conissa ja ne usein myös ovat conien suosituin ohjelmanumero. Kisoissa itsetekemisen

osuus saattaa vaihdella kisatyypin mukaan ja nykyään järjestetään myös ki-soja, joissa arvioidaan vain pelkkää esitystä eli skittiä. Itseteko keskittyy lähinnä vain vaatteisiin jolloin esimerkiksi kengät ja muut asusteet voidaan hankkia muualta. Esimerkiksi cosplayn Euroopan mestaruuskisoihin, Euro-Cosplayhin, osallistujien puvuissa saa olla ostettuja osia 30 %. (EuroCosp-lay- karsinnan säännöt 2015.)

3 TUTKIMUKSELLISUUS

Saadakseni parhaiten selville, miten cosplayn harrastajat valmistavat jalki-neita, päätin kysyä sitä heiltä itseltään. Osallistuin kahteen coniin: Cosvisio-niin ja Desuconiin, joissa tiesin osallistuvan paljon cosplayn harrastajia. Kyselyn olisi voinut toteuttaa myös sähköisesti Internetissä, mutta coneissa vieraillessani näin samalla myös harrastajien hienot puvut. Myös haastatte-lulomakkeiden analysointi oli helpompaa, kun pystyin yhdistämään loma-ketiedot harrastajiin.

3.1 Haastattelut

Aloitin haastattelujen tekemisen Cosvision-tapahtumassa, joka oli Cos- vision ry:n Turussa 10. - 11.5.2014 järjestämä Suomen ensimmäinen erityi- sesti cosplayhin keskittyvä con. (Cosvision, 2014.) Conin lopullista kävijä- määrää ei ole julkistettu. Tein haastattelua kyselylomakkeen (liite 1) avulla. Cosvisionissa valitsin haastateltavat satunnaisesti sillä perusteella että heillä oli cosplay-puku päällä. Annoin haastateltavien täyttää lomakkeet itse ja tarvittaessa tarkensin kysymyksiä suullisesti. Pysin kuitenkin samalla kes- kustelevaan haastateltavien kanssa.

Tutkimuksen ongelmakohtana oli se, että annoin haastateltavien itse täyttää lomakkeet, jolloin kunnan haastattelukokemusta ei tullut. Osa vastauksista saattoi olla melko suppeita kyllä- tai ei- vastauksia. Vastauksista kuitenkin tuli hyvin esiin jalkineiden suhteen ilmenneet ongelmat. Haastattelin yh- teensä 24 harrastajaa, jotka olivat 12 - 30-vuotiaita ja kokemukseltaan vasta-alkajista veteraaneihin.

Tein haastatteluja myös Lahdessa Desuconissa, joka on Lahdessa Kehitty- vien conien Suomi ry:n järjestämä animeen keskittyvä con. Tapahtuma jär- jestettiin 5 - 7.6.2014 ja siihen osallistui 2900 ihmistä. (Desucon, 2014.) De- suconia varten olin muokannut kyselylomaketta (liite 1) tarkemmaksi (liite 2). Lisäsin ensimmäiseen kysymykseen merkinnän kaavoituksesta täsmen- tääkseen itse tekemistä. Lisäsin myös kohdan yhdessä ystävän kanssa teke- miseen, sillä se tuntui olevan monella yleistä. Lisäsin myös vaihtoehdon Tilaaminen cosplay-sivustolta, jotta selviäisi onko kyseessä valmispuku.

Avokysymyksistä poistin myös kysymyksen ammattilaisella teetättämi- sestä, sillä kukaan ei ollut tästä kiinnostunut. Koska lähes kaikki Cosvisi- onissa haastateltavat olivat kiinnostuneet jalkinetyöpajasta, halusin De-

suconissa viedä haastattelua enemmän siihen suuntaan lisäämällä jatkokysymyksen, jossa kysyttiin, millaista työpajaa toivottiin. Avokysymysten tulokset olivat kuitenkin melko samanlaisia, joten olen yhdistänyt haastattelutulosten analysoinnin.

Jätin myös kysymyksen asukokonaisuuden tärkeysjärjestyksestä, jotta pääsisin nopeammin avokysymyksiin. Lisäsin myös työpajakysymykseen jatkokysymyksen, jossa pyydetään kertomaan toiveista mahdollisen työpajan sisällöstä. Poistin myös kysymyksen jalkineiden teetättämisestä, koska sille ei ollut kiinnostusta.

Desuconissa valitsin haastateltavat taas vain sillä perusteella, että heillä oli puku päällä, enkä tuntenut heitä ennestään. Vastauksia tuli yhteensä kahdeksan ja haastateltavat olivat iältään 15 – 30- vuotiaita. Avokysymysten tuloksissa ei ollut suuria eroavaisuuksia Cosvisioniin verrattuna, joten en kokenut tarpeelliseksi tehdä laajempaa tutkimusta.

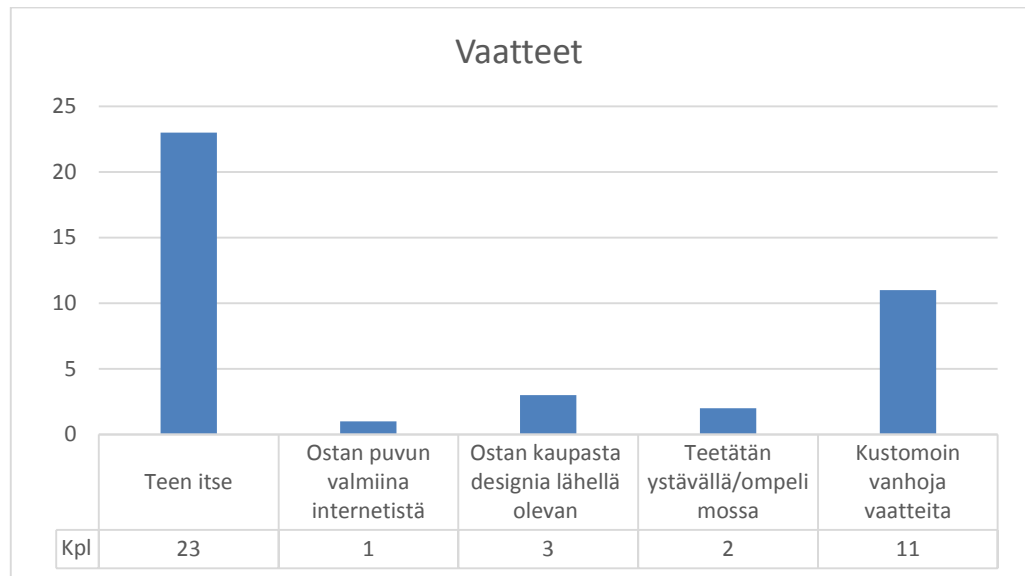
Haastatteluja tehdessäni täytin lomakkeet täällä kertaa itse ja sain mielestäni nyt paremman yhteyden haastateltaviin. Näin myös pystyin määrittämään haastattelun tahdin eikä kysymyksiä tarvinnut jäädä miettimään pitkäksi aikaa. Haittapuolena oli kenties se, että saatoin kysymyksiä esittäessäni johdatella haastateltavia kysymällä esimerkiksi, olisivatko he kiinnostuneita kaavoituksesta. Näin keskustelu kuitenkin sujui sulavammin ja sain myös vähäsanaisemmat haastateltavat paremmin keskusteluun mukaan.

3.1.1 Haastattelulomakkeiden analysointi

Analysoidessani haastattelutuloksia olen eritellyt Cosvisionin ja Desuconin kerätyt monivalintojen tulokset omiin taulukkoihinsa, sillä olin muokannut kysymyksiä conien välillä. Monivalinnoissa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. Avokysymyksissä ei ollut suuria eroavaisuuksia, joten olen yhdistänyt kysymysten analysoinnit.

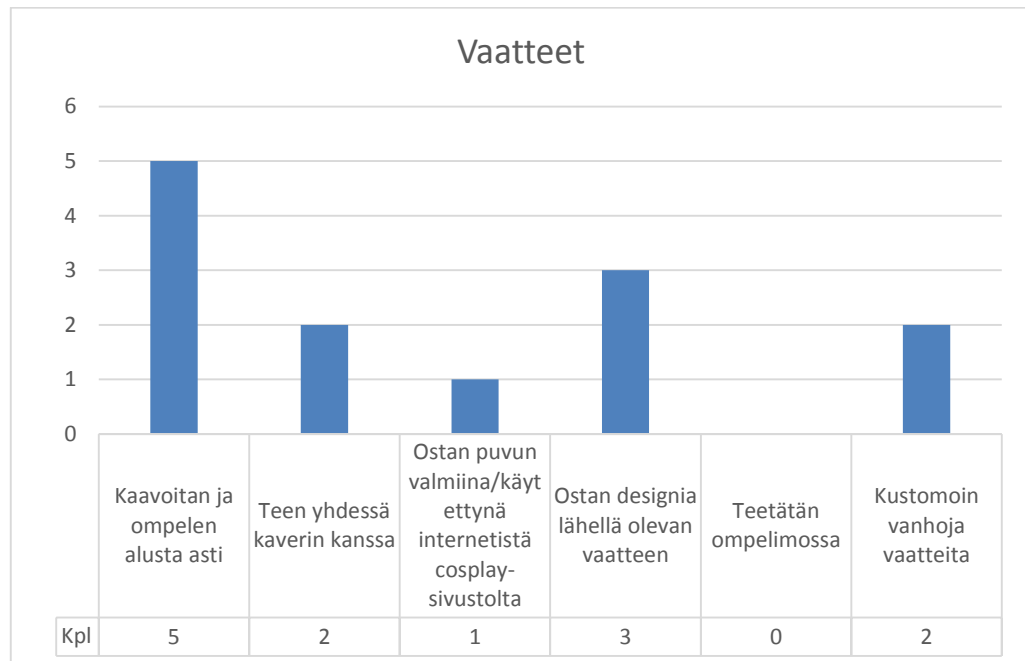
1. Miten toteutat cosplay-vaatteet?

Taulukko 1. Vaatteiden valmistus Cosvisionissa

Taulukossa pyysin ympäröimään yhden tai useamman vaihtoehdon pukujen ja jalkineiden toteutuksesta. Vaatteiden kanssa itse tekeminen oli lähes kaikilla ykkösenä ja sitä osasin odottaakin. Myös vanhojen vaatteiden kustomointi oli yleinen tapa.

Taulukko 2. Vaatteiden valmistus Desuconissa

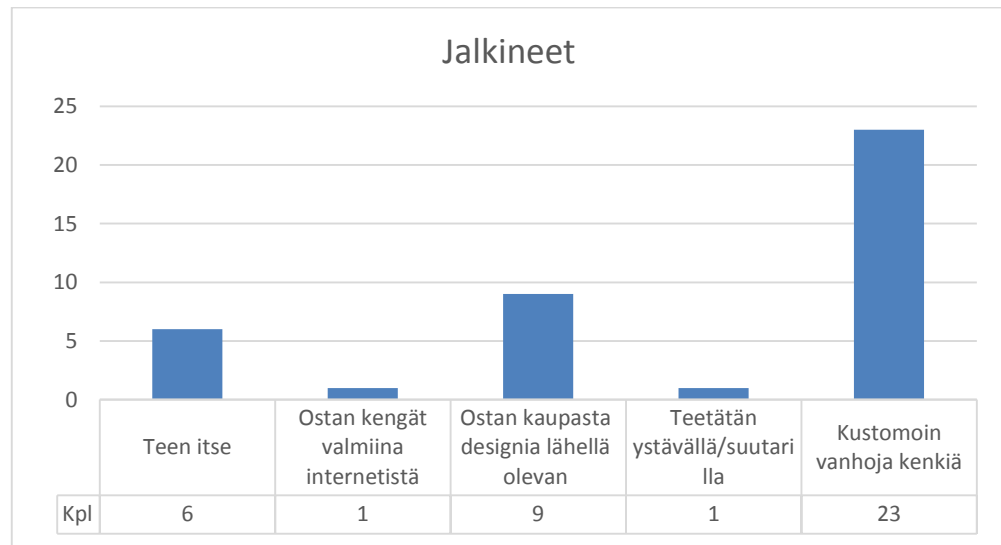

Kuten Cosvisionissa, Desuconissakin suosituin vaatteiden toteutustapa oli vaatteiden itse tekeminen. Myös kavereiden kanssa tekeminen oli mainittu. Desuconissa haasteltavat mainitsivat nyt useammin kaupasta ostetut designia muistuttavien vaatteiden hankkimisen.

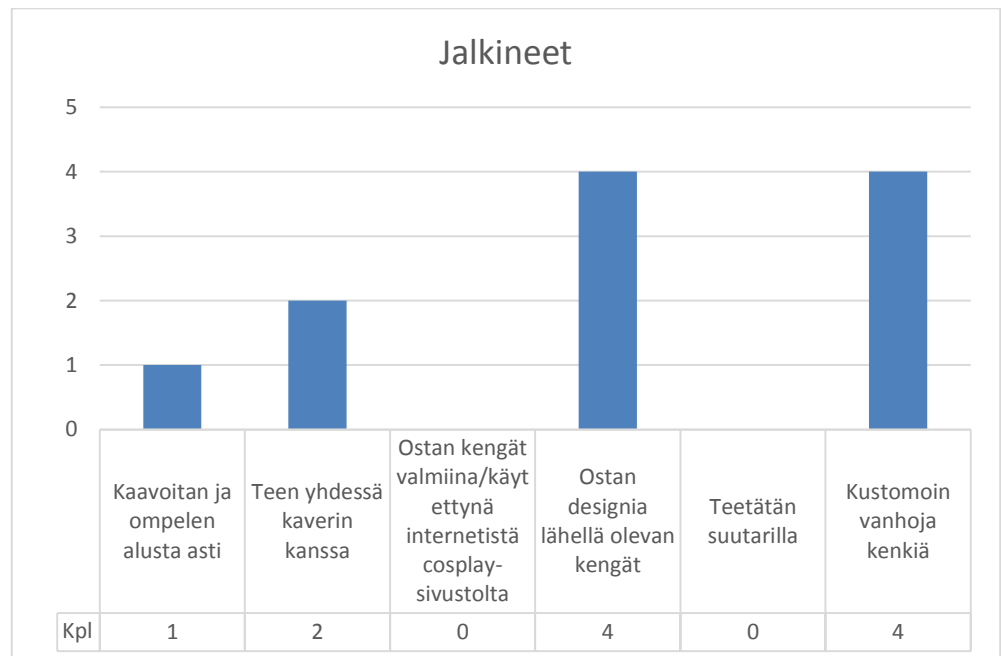
2. Miten toteutat cosplay-jalkineet?

Taulukko 3. Jalkineiden valmistus Cosvisionissa

Cosvisionissa ylivoimaisesti suosituin tapa oli valmistaa jalkineet vanhoja kenkiä kustomoimalla. Kaupasta designia muistuttavien jalkineiden ostaminen oli toiseksi suosituin vaihtoehto. Kenkien ostaminen internetistä ja teetättäminen olivat molemmat saaneet yhden vastauksen.

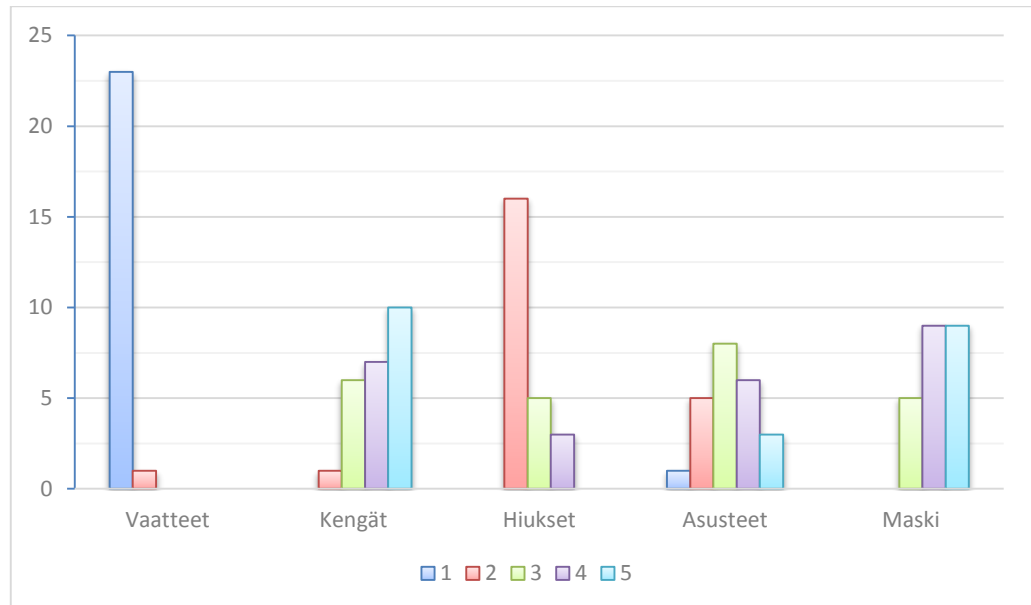
Taulukko 4. Jalkineiden valmistus Desuconissa

Desuconissa kenkien kustomointi ja alkuperäistä designia muistuttavien kenkien hankkiminen olivat yhtä suosittuja. Yhdessä kaverin kanssa tekeminen mainittiin kaksi kertaa. Yksi vastanneista oli tehnyt jalkineet itse.

3. Laita numerojärjestykseen asukokonaisuus tärkeysjärjestyksessä (1=kaikkein tärkein)

Taulukko 5. Asukokonaisuus tärkeysjärjestyksessä Cosvisionissa

Vaatteet olivat odotusteni mukaisesti monilla tärkeimpänä. Vaatteet ovat tunnistettavin osa pukua ja isoin osa kokonaisuutta. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin hiuksia. Tätä tukee myös, se miten hiukset tuovat tunnistettavuutta hahmolle. Vääränväriset tai -malliset hiukset tuovat pukuun naamiaispuke-maista tunnetta. Peruukki on myös monikäyttöinen ja sitä voi muokata uusiin pukuihin tai toteuttaa saman hahmon uudelleen eri vaatteilla.

Kyselyn kolme viimeistä vaihtoehtoa, kengät, asusteet ja maski jakautuvat melko tasaisesti. Kolmanneksi tärkeimmäksi osaksi asukokonaisuudessa koettiin asusteet. Asusteet ja propit voivat vaihdella määrältään ja kooltaan hyvin paljon eri hahmojen välillä. Mikäli kyseessä on soturi voi, miekka-proppi olla hyvinkin tärkeässä osassa hahmoon eläytymisessä.

Maski oli arvoasteikon viimeisenä ja toiseksi viimeisenä. Meikkaaminen voi olla melko vähäistä ja se ei yleensä vaadi pitkän aikataulun suunnittelua, vaan tehdään vasta kun puku laitetaan päälle. Mahdolliset kokovartalomaalit tai muut erikoismaskit voivat toki olla iso osa hahmoa.

Kengät sijoituivat melko tasaisesti asteikon kolmelle viimeiselle sijalle. 10 haastateltavaa oli laittanut kengät viimeiselle sijalle. Syitä tähän saattaa olla monia. Conissa ihmisten kävellessä monikaan ei edes huomaa kenkiä tai ne eivät ole niin paljon esillä. Jalkineet eivät myöskään heti ole asukokonai-suuden näyttävien osa, vaan saattavat olla designiltaan hyvin yksinkertaiset.

4. Cosplayssa minulle tärkeintä? (esim. pukukisat)

Monille tärkeintä cosplayssa oli lajin sosiaalisuus. Coneissa on yleistä että ihmiset tunnistavat tutun hahmon ja tulevat ottamaan valokuvia. Myös pukujen yhdessä tekemistä pidettiin tärkeänä sosiaalisena tekijänä. Myös saman sarjan hahmoiksi pukeutuminen oli monen mielestä hyvin hauskaa ja ylipäättäänkin ajan viettäminen ystävien kanssa oli tärkeää. Pukujen tekeminen yhdessä on hauskeempaa ja nopeampaa kuin yksin. Toiselta voi kysyä neuvoa tai työtehtäviä voi jakaa. Myös materiaalin hankkiminen on helpompaa, kun toiselta voi lainata osia pukuun, esimerkiksi peruukkia.

Pukujen tekemisessä käsityötaitojen kehittämistä pidettiin tärkeänä. Pukuja tehdessä saa käyttää luovuutta ja erilaiset materiaalit tulevat tunnetuksi. Cosplayn kautta halutaan myös tuoda esille omaa fanitusta. Pukukisoihin osallistumisen mainitsi vain muutama haastateltavista, mutta kisojenkin kohdalla lavalle pääseminen ja esityksen suunnittelu koettiin varsinaista kiisaamista tärkeämpänä.

5. Onko jalkineiden toteuttamisessa ollut ongelmia? Millaisia?

Suurimpana ongelmana haastateltavilla oli saada kengät istumaan jalkaan. Saappaanvarret valuivat ja jalkineet eivät pysyneet muodossaan. Moni pyrki ostamaan kengät kirpputoreilta ja kustomoimaan niitä, tosin tällöinkin ongelmana oli oikean koon ja värin löytäminen. Moni haastateltava myös mainitsi kaavoituksen hankaluuden ja ylipäättäänkin kokemattomuuden jalkineiden tekemisessä. Jalkineiden teosta löytyy ohjeita internetistä, mutta monesti vain englanniksi ja monesti juuri jonkin tietyn hahmon kenkiä varten. Jalkineiden teossa myös saumavarat ovat erilaiset ja yksi haastateltava mainitsikin miten saumavarojen mitoitus on toiminut huonosti.

6. Kaipaisitko jalkineiden tekoon ohjeita? Millaisia?

Lähes kaikki haastateltavat kaipasivat ohjeita jalkineiden tekoon. Selkeitä suomenkielisiä ohjeita kaivattiin eniten ja monella oli halu tietää miten kenkiä tehdään ammatillisesti. Myös jalkineiden kaavoitus oli monelle vierasta ja haastateltavat toivoivat ohjeita tai peruskaavoja, joita olisi mahdollista käyttää. Jalkineiden värjäämisestä pyydettiin myös ohjeita sekä sopivista materiaaleista.

7. Osallistuisitko conissa cosplayjalkine-työpajaan, jos sellainen olisi tarjolla? Millaista työpajaa toivoisit?

Monet olivat kiinnostuneita jalkinetyöpajasta. Osa vastaajista oli kiinnostunut työpajasta, mikäli samaan aikaan ei olisi mitään muuta kiinnostavaa. Osa taas suhtautui varautuneesti, sillä ei yleensä tai ikinä osallistu coneissa järjestettäviin työpajoihin. Vain yksi haastateltavista oli vastannut kielteisesti.

Monet haastateltavat toivoivat työpajaa, jossa voisi tehdä jalkineita yhdessä muiden harrastajien kanssa. Monille myös riittäisi pelkkä kengistä keskustelu ja mahdollisuus kysyä ongelmakohtista. Moni haastateltava mainitsi kaavoituksessa tulleet ongelmat ja halusi tietää, miten jalkineita kaavoitetaan ammattimaisesti.

8. Olisitko kiinnostunut teettämään kengät cosplay-pukuun ammattilaisella?

Kukaan haastateltavista ei ollut kiinnostunut teettämään jalkineita. Yleisimmäksi syyksi annettiin korkea hinta, mutta myös itse tekemistä pidettiin tärkeänä.

9. Oliko kyselylomake selkeä?

Kyselylomake koettiin selkeäksi, joten en muuttanut sen rakennetta suuresti.

3.2 Keskustelufoorumit

Tutkin cosplay.fi-sivuston foorumia, joka on animeunioni-yhteisön foorumin alainen ja sinne voi kirjoittaa kuka tahansa sivustolle kirjautunut henkilö. Keskustelualueet on jaettu eri kategorioihin, kuten Yleinen cosplay-keskustelu ja Pukujen tekeminen. Nämä taas jakautuvat omiin ketjuihinsa joissa voidaan keskustella yksittäisistä cosplayhin liittyvistä asioista, esimerkiksi peruukeista. Tutkin foorumilta ketjuja Tuskallisimmat cosplaykokemukset ja Kengät. (Aniki keskustelualueet, cosplay.fi)

Kuva 7. Viestiketjussa mainittu hahmo Mami Tomoe- sarjasta Puella Magi Madoka Magica

”Hejsan,

Tarkoituksena olisi tehdä Mami Tomoen kengät sarjasta Puella Magi Madoka Magica. [Kuva kengistä](#). Tarkoitukseen olen löytänyt täydelliset mustat keinoahkaiset saappaat, ja ajatuksena olisi maalata ne. Kuinka hyvin keinoahkaa pystyy maalaamaan? Maalin olisi tarkoitus pysyä hyvin ja olla halkeilematta kenkien kulutuksen mukana. Kengistä tulisi maalattua kärki (kuvan keltainen osa) ja sivuille raidat. Minkälaista maalia kannattaisi käyttää? Kannattaisiko keinoahka pohjustaa jollakin pohjamaalilla ja valmiin maalikerroksen päälle laittaa jotain lakkaa, jottei maali lähtisi halkeilemaan?” (Viesti kirjoitettu Kengät-ketjuun 22.2.2014)

Kengät-ketjun aiheena on jalkineiden valmistus cosplay-pukuja varten ja viestejä oli kertynyt 165 vuosilta 2007-2015. Foorumilta löytynyt viesti kertoo hyvin esimerkillisesti cosplay-jalkineiden ongelmista. Ensinnäkin kenkien löytäminen kaupasta tai kirpputorilta saattaa olla hankalaa. Kengät ovat selkeästi tietyn malliset ja cowboybootsit, jolloin bootcovereita tehdessä kengän kärkeäkin joutuisi muokkaamaan runsaasti. Esitettävällä hahmolla on myös selkeä keltainen teemaväri, jolloin jalkineidenkin tulee sopia siihen. Näin syntyy ongelma värin saamisesta oikeaksi.

Vaikka foorumi on hyvä alusta vaihtaa kokemuksia ja neuvoja, ketjun sisältö on kuitenkin melko yksipuolista. Ongelmana on se, että monet postaavat omista työn alla olevista kengistään, mutta harva vastasi edellisen viestissä olleisiin kysymyksiin. Ketjussa jaetut jalkineiden tekoon liittyvät linkit ohjeisiin ja kuviin olivat myös suurimmaksi osaksi vanhentuneita, jolloin vanhojen viestien lukeminen oli hyödytöntä.

Seuraava viesti on kirjoitettu ketjuun Tuskallisimmat cosplaykokemukset-16.8.2009.

”Minulta löytyy tuskallisia kokemuksia vaikka millä mitalla. Esille ottamisen arvoisia tapauksia taitavat olla nämä:

Oli toinen cossini ja kyseessä oli Animecon V. Uskomatonta kyllä, mutta kyseessä olivat ensimmäiset korkokengät, joita olin koskaan käyttänyt. Olin harjoitellut kävelemistä koulussa jo aiemmin ja käytin päkiöiden alla sili-koonisia pehmusteita, mutta kaikesta huolimatta sain suonenvedot molempiin jalkoihin heti kisalavalta päästyäni. Olipa mukavaa. Ja tämä toistuu joka ikisessä korkokenkäisessä cossissani listaan lisättävänä vielä varvas-tossut. Olen myös jostain syystä kipuherkempi kramppien ja suonevetojen kanssa. Yleensä hypin yhdellä jalalla ja kiroan.”

Tuskallisimmat cosplay kokemukset ketjuun kirjoitetut viestit olivat vuosilta 2009-2015. Kuten ketjun nimestäkin selviää, keskustelu keskittyy pukujen päällä pitämisestä aiheutuviin fyysisiin ongelmiin. Ketjun 63 viestistä 15 käsitteli kenkiä. Jalkineiden ohella toinen suuri kipupiste oli naispuolisilla crossplayn harrastajilla, joilla rintojen sitomisessa oli myös suuria ongelmia. Cosplay-jalkineiden käyttöongelmat eivät niinkään eroa tavallisista kenkien kanssa tulevista ongelmista, kuten hiertymistä. Jalkineongelmat

kärjistyvät kun kenkiä tulisi pitää jalassa useampi päivä väentungoksessa eikä niitä voi ottaa pois jalasta.

Monilla viestiketjuun kirjoittaneella harrastajalla ongelmana oli jalkineidenväärä koko. Pienet kengät puristivat ja hiersivät, liian isot taas hölskyivät epämukavasti. Rakot eivät suinkaan olleet pieniä haavoja vaan monet valittivat kovasta verenvuodosta. Myös liian korkeat korot tuottivat monille ongelmia. Mikäli korkokengillä ei oltu aiemmin kävelty, oli conissa liikkuminen epämukavaa. Korkokengät myös tuovat painetta päkiöiden alueelle ja moni valitti kipeitä päkiöitä ja varpaita. Monesti conipaikalle myös saavuttiin kävellen, jolloin sääolosuhteet saattoivat vaikuttaa runsaasti. Jos vaihtokenkiä ei ollut mukana, saattoivat jalat paleltua sateen tai lumen takia.

4 BOOTCOVERIEN VALMISTAMINEN

Tutkimukseni perusteella suosituin tapa toteuttaa kengät oli kustomoida vanhoja. Jotta opinnäytetyöstäni olisi hyötyä cosplayn-harrastajille toteutan jalkineet kustomoimalla, eli en tee kenkiä ammattimaisesti alusta loppuun. En myöskään käytä jalkineteollisuuden koneita, vaan pyrin valmistamaan kengät kuten kuka tahansa cosplayn harrastaja, tavallista ompelukonetta käyttäen. Ammattitaitoani hyödynnän siis kengän kaavoituksessa, ompelussa ja viimeistelyssä.

Valmistan kengät kahdelle harrastajalle, jotka valikoituivat haastatteluja tehdessä. Toteutettavana pukuna oli internetistä löytynyt kuva (kuva 8, oikealla), jossa fani tulkitsi Sailor Moon-animen hahmoja (kuva 8, vasemalla). Valmistettavat jalkineet ovat pinkit maiharit ja punaiset puoleen sääreen ulottuvat saappaat (kuva 9).

Kuva 8. Alkuperäinen työ vasemmalla ja oikealla Olga "Asu" Andriyenko tul-kinta

Kuva 9. Lähikuva toteutettavista kengistä

4.1 Materiaalit

Käytin jalkineiden materiaalina Eurokankaasta ostettua violettiä keinonahkaa (kuva 9). Materiaalina keinonahka ei ole kovin kestävää nahkaan verrattuna, mutta tarkoituksena oli valmistaa jalkineet, joita käytettäisiin melko vähän. Myöskin keinonahka on materiaalina halvempi kuin aito nahka ja sitä löytyy usein myös kangaskaupoista. Päätin käyttää materiaalia joka

olisi melko lähellä lähdekuvaa, mikäli spray-maalaukset ei toimisi. Spray-maaleja taas löytyy monista rautakaupoista. Testasin maalia myös mustalle keinonahalle, jossa väri toistui myös hyvin. Päätin käyttää silti violettia keinonahkaa, mikäli maali lähtisi kulumaan jalkineiden ollessa jalassa.

Kuva 10. Alkuperäinen materiaali sekä keinonahka maalattuna

4.2 Valmistaminen

Kuva 11. Muokattavat kengät

Pohjakengät (kuva11) vaativat jonkin verran muokkausta, ennen kuin pystyin tekemään niistä kaavat. Saappaita varten nilkkureiden suuaukkoa piti leikata pienemmäksi, jotta varret istuisivat paremmin. Maihareiden pohjista taas piti irrottaa remmejä ja leikata vartta matalammaksi. Kaavat sain tehtyä teippikopiolla, eli peittämällä kengän teipillä. Piirsin teipin päälle halutut kaavojen kuviot, minkä jälkeen irrotin teipin isona palasena ja levitin sen paperille.

Kuva 12. Protot kengistä

Tein aluksi muutamat protot jalkineista (kuva 12), sillä oikean istuvuuden aikaansaaminen oli melko vaikeaa. Koska pohjakengistä ei ollut saatavilla lestiä, protojen muoto muuttui ja istuvuus vaihteli. Hain protoihin oikeaa muotoa täyttämällä ne sanomalehdillä ja kokeilemalla niitä omiin jalkoihini. Varret sain lopulta istumaan pohjakengän päälle, kun lisäsin ulkopuolen varsiin lisää materiaalia.

Kuva 13. Maihareiden kärjen rakenne

Maihareiden kärjen tuli olla saumaton, mikä oli varsin haastavaa, kun käytössä ei ollut lestiä, eikä pohjakengässä ollut kärkikovickeita. Tein lopulta kärkikappaleeseen kaksi muotolaskosta, jolloin kärkeen ei tarvinnut laittaa

keskisaumaa. Sain jalkineen kärjen muotoonsa, kun venytin kärkikappaletta samalla, kun liimasin sitä kiinni pohjakenkään.

Kuva 14. Varsien sisäpuolta

Vuorit eivät olleet välttämättömyys, sillä pohjakengissä oli jo paljon materiaalia. Vuorit kuitenkin tukevat jalkinetta sisältä päin, joten on hyvä laittaa purkautumatonta materiaalia, kuten tukikangasta tai vuorinahkaa paikkoihin, jotka altistuvat eniten rasitukselle tai saattavat näkyä ulospäin.

Keinonahka oli melko ohutta, mikä oli hyvä, sillä varren suut sai siten viikkattua. Viikauus myös toi jalkineisiin realismiin tunnetta ja lopputuloksesta tuli siistimpi. Aitoon nahkaan verrattuna keinonahka ei vaadi ohentamista, mutta se ei kestä kuumuutta ja kulutusta yhtä hyvin. Aitouden tunnetta voi luoda myös ompelulla. Vaikka jalkineet eivät tarvitsisikaan vuoria, varsien suuaukkojen ja nauhapalojen ompelu toivat bootcovereihin myös aitouden tunnetta.

Maihareissa liimasin kärjen pohjakenkään, jolloin kärkipalaa pystyi hieman venyttämään ja näin parantamaan istuvuutta. Saappaan varret olivat molemmissa kengissä irrotettavat. Punaisissa saappaissa taas spray-maalasin kärjen ja liimasin iltin, eli kengän kielen siihen kiinni. Lisäsin varsien nauhapaloihin myös sirkkarengaat, jotta ne kestäisivät paremmin käytössä.

Pinkit maiharit olivat haastavimmat, sillä niissä kärjen päälle tuli tehdä oma kappaleensa. Kaavoitus oli hieman hankalaa, mutta lopulta parin muotolaskoksen tekeminen eteen helpotti ja kärjen sai muotoonsa, kun kärkipalan liimasi ja venytti sopivasti.

Kuva 15. Varren kiinnityksen rakenne

Bootcoverien pohjien alta kulkee myös venykepala, joka lisää bootcoverin istuvuutta yhdessä nauhojen kanssa. Kuminauha pitää bootcoverien varret alhaalta kiinni, eivätkä varret eivätkä lähde irvistämään. Maihareissa laitoin kuminauhaa myös kenkien kärkeen, sillä varret olivat näissä jalkineissa erilaiset kuin saappaissa. Käytännön kannalta olisi tietysti parasta laittaa kuminauhaa vain sellaiseen kohtaan bootcoveria, joka ei osu maahan.

Kuva 16. Spray-maalien levityksessä oli eroavaisuuksia

Maalasin bootcoverit vasta lopuksi, sillä maali olisi saattanut kulua ommellessa. Maali tarttui keinoonahkaan hyvin, mutta maaleissakin oli erilaiset koostumukset. Punainen maali levittyi siististi ja tasaisesti, mutta metallin hohtoinen maali valui helposti, eikä pinnasta tullut yhtä tasainen. Maalauksesta olisi saanut parhaan tuloksen, jos olisin maalannut keinoonahan ennen bootcoverien valmistamista. Näin tehdessä maalauspinna olisi kuitenkin saattanut vaurioitua, joko ommellessa tai viikauksia tehdessä.

Kuva 17. Valmiit saappaat

Kuva 18. Valmiit maiharit

Kuva 19. Valmis kokonaisuus, kuva Helene Lindfors, kuva otettu aniki.fi-sivuston kuvagalleriasta

4.3 Jalkineiden arviointi

Jalkineiden valmistus cosplayta varten oli osittain hyvin erilaista mihin olin tottunut. Kaavoitus erosi lopulta paljon siitä, mitä olin aluksi ajatellut, sillä kengät valmistuivat lopulta protoa muokkaillen. Myöskin loppuviimeistely ei vaatinut pinnausta tai korkojen kiinnitystä, vaan koristeiden liimaamista.

Spraymaalauus toimi yllättävän hyvin, sillä olin odottanut, että maali ei pysyisi keinoahassa ja lohkeilisi pahasti. Maaleissa oli silti eroa, sillä pinkki maali oli metallihohtoista, eikä se levittänyt yhtä tasaisesti kuin punainen. Maali myös tarttui yhtä hyvin niin violettiin keinoahkaan kuin mustaan pohjakenkään. Ulkonäöltään bootcoverit olivat sarjakuvamaisesta designista huolimatta realistisen näköiset, värit toistuivat hyvin ja koristeet toivat jalkineisiin eloa. Bootcover-tekniikka sopi hyvin nauhakenkä-tyyppisiin jalkineisiin ja mielenkiintoni heräsi kokeilla eri jalkinemalleja cosplayta varten.

Myös harrastajat olivat bootcovereihin tyytyväisiä. Jalkineet olivat funktionaaliset, ne olivat käytössä mukavat ja ne kestivät hyvin koko con-viikonlopun ajan. Jalkineet muistuttivat suuresti lähdemateriaalia ja sointuivat hyvin yhteen vaatteiden kanssa.

5 POHDINTA JA ARVIOINTI

5.1 Pohdinta

Tutkimuksessa selvisi, että jalkineet eivät ole puvussa ykkössijalla, mutta saattavat olla kuitenkin tärkeä yksityiskohta yhdessä peruukin ja asusteiden kanssa. Jalkineilla on myös suuri vaikutus roolipuvun käyttömukavuuteen, sillä huonot kengät vaikuttavat kävelyyn ja ergonomiaan. Internetkeskusteluja lukiessa taas huomasin, miten pukuja valitaan ensisijaisesti hahmon mielekkyyden tai ulkonäön perusteella ja mahdollinen käyttömukavuus on toisijaista.

Koska bootcoverit tarvitsevat pohjaksi oikeat kengät, oli suuri ongelma löytää sopivat jalkineet juuri tähän tarkoitukseen. Roolipuvun epämukavuus johtui yleisemmin väärän kokoisista kengistä. Itse valmistamisessa ongelmana oli saada jalkineet istumaan hyvin.

Cosplay on hyvin sosiaalinen harrastus ja pukuja käytetään ja valmistetaan yhdessä. Haastateltavat olivat kiinnostuneita jalkineaiheisesta työpasta, jolloin työpajan suunnittelu olisi hyvä tapa viedä opinnäytetyötä pidemmälle. Haastattelulomaketta voisi täsmentää työpajoihin keskittyväksi kysymällä esimerkiksi kuinka usein työpajoihin osallistutaan ja paljonko tarvikemaksuja ollaan valmiita maksamaan.

5.2 Arviointi

Aiheen valinta oli minulle helppoa, sillä halusin tehdä jotain cosplayhin liittyvää. Tutusta aiheesta kirjoittaminen oli mieluista ja inspiroivaa. Vaikka kiinnostukseni koski nimenomaan cosplayta, olisi samankaltaisia ongelmia ollut kaikilla roolipukuja käsittelevillä aloilla, kuten teatterissa tai roolipeleissä. Myöskin cosplayta laajana ja kaikkia sen eri alalajeja voisi tutkia syvällisemmin. Jalkineidenäkökulma kuitenkin helpotti työn rajausta ja lopulta aihe rajautui itsestään työtä tehdessä.

En ollut aikaisemmin tehnyt tutkimusta ja haastattelujen tekeminen oli minulle täysin uutta. Haastattelut jännittivät minua aluksi suuresti, mutta kun puheenaiheena oli cosplay, ihmisille puhuminen oli lopulta helppoa. Oli hyvä että tein haastatteluja kahdessa eri conissa, jolloin sain muokattua haastattelulomaketta. Olisin lopulta voinut muokata kyselylomaketta paljon enemmänkin, sillä lomakkeen rakenne oli hieman töksähtelevä. Haastattelun olisi voinut aloittaa heti avokysymyksistä, jolloin haastattelun alku ei jumittuisi luettelointiin. Kysymys Mikä cosplayssa on tärkeintä? taas tuntuu

irralliselta keskellä haastattelua, sillä se ei liity suoraan jalkineisiin. Se olisi kuitenkin ollut hyvä kysymys keskustelun avaamiseen.

Bootcoverien valmistaminen oli mielenkiintoista ja oli mielekästä tehdä jalkineita uudella tavalla. Se, että en itse ollut cosplayn harrastaja, sai minut välillä epäilemään soveltuvuuttani projektiin. Olin kuitenkin päättänyt, että teen bootcoverit jalkinekokemukseni pohjalta ja jalkineiden valmistus oli vain yksi osa opinnäytetyö kokonaisuutta.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Valaskivi, K. 2009. Pokemonin perilliset:japanilainen populaarikulttuuri-Suomessa. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin laitos. Tampere: Tampereen yliopisto, journalismin tutkimusyksikkö.

Elektroniset lähteet

Aniki keskustelalueet, Yleinen cosplay keskustelu, Tuskallisimmat cosplaykokemukset, 16.8.2009. Viitattu 18.2.2015

<http://forums.aniki.fi/viewtopic.php?f=56&t=10071>

Aniki keskustelalueet, Pukujen tekeminen, Kengät, 22.2.2014. Viitattu 19.2.2015

<http://forums.aniki.fi/viewtopic.php?t=7966&p=212806>

Cosplay Finland, Cosplay, 2008. Viitattu 11.3.2015

<http://cosplay.animeunioni.org/cosplay.shtml>

Costuming, The History of costuming, 2005. Viitattu 15.3.2015

<http://costuming.org/history.html>

Cosvision, Info, 2014. Viitattu 5.4.2014

<http://cosvision.fi/fi/info/>

Desucon, Ohjelma, Cosplay, EuroCosplay -karsinnan säännöt, 2015, Viitattu 17.4.2015

<https://desucon.fi/desucon2015/eurocosplay-karsinnan-saannot/>

Desucon, Tapahtuma, Lipunmyynti, 2014. Viitattu 11.2.2015

<https://desucon.fi/desucon2014/lipunmyynti/>

Etsy, About Etsy,2015. viitattu 12.3.2015

<https://www.etsy.com/about/?ref=ft>

Raymond, A.75 Years Of Capes and Face Paint: A History of Cosplay, 2014. Viitattu 2.4.2015

<https://www.yahoo.com/movies/75-years-of-capes-and-face-paint-a-history-of-cosplay-92666923267.html>

Rönkkö I, Cosplay on japania ja tarkoittaa pukuilua, DesuTalks 2013. Viitattu 3.3.2015

<https://www.youtube.com/watch?v=8kJz9E98euI>

Kuvalähteet

Kuva 1
Riikka Seppänen

Kuva 2
<http://valkyrieprofile.wikia.com/wiki/Lenneth?file=Lenneth.jpg>
<http://unrealitymag.com/video-games/expanding-my-cosplay-horizons-with-valkyrie-profiles-lenneth/>

Kuva 3
<http://riddle1.deviantart.com/art/Want-to-know-a-Secret-255139240>
http://www.costumesgalore.net/costumes/group/disney/snow_white_99150.html

Kuva 4
http://www.lightinthebox.com/fi/c/videopeli-puvut_6756

Kuva 5
<http://www.cosplayboots.com/>

Kuva 6
<http://kaitoeinsam.deviantart.com/art/Fionna-in-chaos-costume-2-405382986>
http://adventuretime.wikia.com/wiki/File:Fionna_design2.png

Kuva 7
https://wiki.puella-magi.net/File:Mami_Tomoe_Anime_Design.jpg

Kuva 8
<http://portfolio.asurocks.de/post/80153746389/sailor-moon-reboot>
<http://sailormoon.wikia.com/wiki/File:0026a578fb215e6ff9fa85a83b482a37-d696q6m.png>

Kuva 9
<http://portfolio.asurocks.de/post/80153746389/sailor-moon-reboot>

Kuvat 10-18
Riikka Seppänen

Kuva 19
http://kuvat.aniki.fi/displayimage.php?album=946&pid=71878#top_display_media

HAASTATTELULOMAKE- COSVISION

Hei!

Olen jalkinealan opiskelija Hämeen ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötäni cosplay-pukujen jalkineista. Voisitko vastata seuraaviin kysymyksiin?

Ikä

Kauanko olet harrastanut cosplayta?

Montako pukua olet toteuttanut?

Ympyröi sinulle sopivin vaihtoehto

1. Miten toteutat cosplay-vaatteet?

1. Teen itse alusta asti
2. Ostan puvun valmiina internetistä
3. Ostan kaupasta designia lähellä olevan
4. Teetätän ystävällä/ompelemossa
5. Kustomoin vanhoja vaatteita

2. Miten toteutat cosplay-jalkineet?

1. Teen itse alusta asti?
2. Ostan kengät valmiina internetistä
3. Ostan kaupasta designia lähellä olevan
4. Teetätän ystävällä/suutarilla
5. Kustomoin vanhoja kenkiä

3. Laita numerojärjestykseen asukokonaisuus tärkeysjärjestyksessä (1=kaikkein tärkein)

__Vaatteet

__Kengät

__Hiukset (peruukit ja kampaukset)

__Asusteet (propit ja muu rekvisiitta)

__Maskeeraus

4. Cosplayssa minulle tärkeintä? (esim. pukukisat)

---

5. Onko jalkineiden toteuttamisessa ollut ongelmia? Millaisia?

---

6. Kaipaisitko jalkineiden tekoon ohjeita? Millaisia?

---

7. Osallistuisitko conissa cosplayjalkine- työpajaan jos sellainen olisi tarjolla?

---

8. Olisitko kiinnostunut teettämään kengät cosplay pukuun ammattilaisella?

---

9. Oliko kyselylomake selkeä?

---

10. Muuta palautetta

Kiitos vastauksistasi!

HAASTATTELULOMAKE- DESUCON

Hei!

Olen jalkinealan opiskelija Hämeen ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötäni cosplay-pukujen jalkineista. Voisitko vastata seuraaviin kysymyksiin?

Ikä

Kauanko olet harrastanut cosplayta?

Montako pukua olet toteuttanut?

Ympyröi sinulle sopivin vaihtoehto

1. Miten toteutat cosplay-vaatteet?

1. Kaavoitan ja ompelen alusta asti
2. Teen yhdessä kaverin kanssa
3. Ostan puvun valmiina/käytettynä internetistä cosplay-sivustolta
4. Ostan designia lähellä olevan vaateen
5. Teetätän ompelimossa
6. Kustomoin vanhoja vaatteita

2. Miten toteutat cosplay-jalkineet?

1. Kaavoitan ja ompelen alusta asti
2. Teen yhdessä kaverin kanssa
3. Ostan kengät valmiina/ käytettynä internetistä cosplay-sivustolta
4. Ostan designia lähellä olevat kengät
5. Teetätän suutarilla
6. Kustomoin vanhoja kenkiä

3. Cosplayssa minulle tärkeintä? (esim. pukukisat)

---

4. Onko jalkineiden toteuttamisessa ollut ongelmia? Millaisia?

---

5. Kaipaisitko jalkineiden tekoon ohjeita? Millaisia?

- 6. Osallistuisitko conissa cosplayjalkine- työpajaan, jos sellainen olisi tarjolla?
Millaista työpajaa toivoisit?**

- 7. Oliko kyselylomake selkeä?**

- 8. Muuta palautetta**

Kiitos vastauksistasi!

